

Se till att vi får rätt till fortbildning, regeringen!

Regeringen har länge sagt nej till att reglera legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals rätt till fortbildning, trots att bristande fortbildning både är kostsamt för samhället och patienten, skriver ordförandena för Sveriges läkarförbund, Vårdförbundet, Sveriges tandläkarförbund, Svenska barnmorskeförbundet, Sveriges farmaceuter och Svensk sjuksköterskeförening.

”Vi anser att det är omöjligt att nå målet om en effektiv, patientsäker och jämlik vård om inte alla läkare, tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor och farmaceuter har goda möjligheter till kontinuerlig fortbildning,” skriver debattörerna. Foto: Fredrik Karlsson/Ludvig Thunman/Petter Arvidsson/Bildbyrån, Syda productions/Mostphotos

Under pandemin har tillgången till fortbildning på arbetstid inom hälso- och sjukvården varit nästan obefintlig. Det leder exempelvis till att ny kunskap om covid-19 och kvarstående långtidssymtom inte med säkerhet når ut till all personal. Ska hälso- och sjukvårdspersonal kunna ge patienten bästa tillgängliga vård, vara uppdaterade på de senaste behandlingsmetoderna och forskningsrönen inom sitt område så krävs kontinuerlig fortbildning.

Dygnet runt görs, just nu, mycket stora insatser för att vårda och rädda liv. Pandemin innebär omfattande omprioriteringar i hälso- och sjukvården, vilket lett till en uppskjuten vård med till exempel inställda operationer och uteblivna vårdkontakter. Pandemin har även inneburit att en stor utbildningsskuld byggts upp.

Enligt Läkarförbundets nyligen publicerade fortbildningsenkät, med över 1 000 svarande, uppger mer än hälften att deras fortbildning påverkats negativt. Antalet fortbildningsdagar var redan innan pandemin på låga nivåer, läkarnas tid för fortbildning har halverats de senaste 15 åren. Professionsförbunden för Tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor och farmaceuter kan vittna om en liknande negativ utveckling.

Utvecklingen inom medicin och omvårdnad går snabbt framåt. Vi anser att det är omöjligt att nå målet om en effektiv, patientsäker och jämlik vård om inte alla läkare, tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor och farmaceuter har goda möjligheter till kontinuerlig fortbildning.

En tydligare reglering av rätten till fortbildning är ett enkelt sätt att öka förutsättningarna för en jämlik vård. Hälso- och sjukvårdspersonalens fortbildning är därför en angelägenhet för hela samhället. Konsekvensen av att fortbildning under lång tid prioriteras bort blir att den medicinska kvaliteten och omvårdnadskvaliteten försämras och att patienter riskerar att träffa personal som inte är uppdaterad på nya rön och nya effektivare behandlings- och omvårdnadsmetoder.

Kostnaden för en reglerad fortbildning måste ställas i relation till Sveriges kommuners och regioners (SKR) beräknade kostnad för extra vårddagarna till följd av vårdsador som skulle ha kunnat undvikas, över sju miljarder kronor årligen.

Arbetsgivarna bär i dag ansvaret för hälso- och sjukvårdspersonalens fortbildning. Varken tid eller pengar avsätts för fortbildning i den omfattning som krävs samtidigt som uppföljningen är bristfällig. I våra möten med regeringen avvisas kraven på en reglerad fortbildning genom att antyda att en reglering skulle kunna vara ett ingrepp i regionernas självstyre. Argumentet är dock hypotetiskt eftersom regeringen aldrig utrett frågan om en obligatorisk fortbildning för hälso- och sjukvårdspersonal.

Regeringen verkar alltså inte vilja betala för att garantera att hälso- och sjukvårdspersonal kan uppdatera sina kunskaper i takt med vetenskapen.

Vi anser att det behövs ett regelverk som säkerställer att arbetsgivarna tar sitt ansvar för fortbildningen. Det krävs en nationell reglering, i föreskrift eller lag, av fortbildning för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, vilket finns redan i de flesta andra EU-länder. Att ett sådant regelverk kommer på plats är regeringens ansvar. Den svaga reglering som finns i dagens lagstiftning gör att fortbildning inte prioriteras.

I dag säger regeringen kategoriskt nej till en reglerad rätt till fortbildning och ger således inte svensk hälso- och sjukvårdspersonal samma förutsättningar till fortbildning som sina kolleger runt om i Europa.

En sak är dock säker. En reglering av fortbildningen är oundviklig. Frågan är *när* en sådan kommer – inte om. Vi kräver att regeringen omgående går vidare i frågan om rätt till reglerad fortbildning för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

Publicerad: 24 mars 2021 kl 05:00

Skribenter

Sofia Rydgren Stale

ordförande Sveriges läkarförbund

Sineva Ribeiro

ordförande Vårdförbundet

Chaim Zlotnik

ordförande Sveriges tandläkarförbund

Eva Nordlund

ordförande Svenska barnmorskeförbundet

Sandra Johnsson

ordförande Sveriges farmaceuter

Ami Hommel

ordförande Svensk sjuksköterskeförening